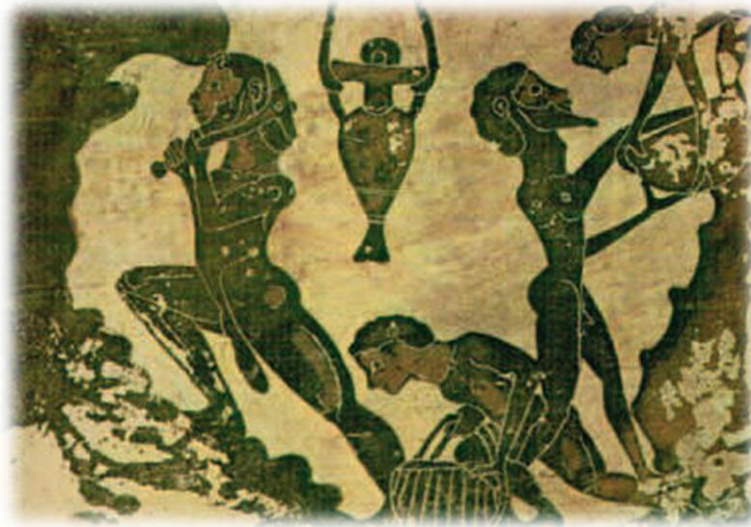

Ενότητα 5, Ο πλούτος της Αττικής γης

Αρχαία Α΄ Γυμνασίου

Λύσεις ασκήσεων σχολικού βιβλίου

σχ. βιβλίο (σ.σ. 38-43)

Ενότητα 5: Ο πλούτος της Αττικής Γης

Λύσεις των ασκήσεων του σχολικού βιβλίου (σσ. 38-43)

Μετάφραση

Τῶν Ἀθήνησι προεστηκότων ἔλεγόν τινες ὡς γινώσκουσι μὲν τὸ δίκαιον,	Μερικοί από τους ηγέτες της Αθήνας ἔλεγαν ὅτι δῆθεν γνωρίζουν τὸ δίκαιο,
διὰ δὲ τὴν τοῦ πλήθους πενίαν ἀναγκάζονται ἀδικώτεροι εἶναι περὶ τὰς πόλεις.	καὶ ὅτι λόγω της φτώχειας του λαοῦ ἀναγκάζονται νὰ εἶναι πιο ἀδικοὶ σχετικά με τις πόλεις.
Ἐκ τούτου ἐπεχείρησα σκοπεῖν εἴ πῃ δύναιτ' ἂν οἱ πολῖται διατρέφεσθαι ἐκ τῆς ἑαυτῶν.	Ἐξαιτίας αὐτοῦ ἐπιχείρησα νὰ διερευνήσω ἂν θὰ μπορούσαν οἱ πολῖτες με κάποιο τρόπο νὰ συντηρηθοῦν ἀπὸ τὴ χώρα τους.
Τοῦτο μὲν οὖν εὐθύς ἀνεφαίνετό μοι,	Γ' αὐτὸ ἀρχισὰ ἀμέσως νὰ σχηματίζω τὴ γνώμη,
ὅτι ἡ χώρα πέφυκεν οἷα πλείστας προσόδους παρέχεσθαι.	Ὅτι ἡ χώρα εἶναι ἀπὸ τὴ φύση της ἰκανὴ νὰ παρέχει πολλοὺς πόρους
Αἱ μὲν γὰρ ὄραι ἐνθάδε πρῶταταί εἰσιν·	Γιατί οἱ εποχές ἐδῶ εἶναι πάρα πολὺ ἥπιες·
ἃ δὲ πολλαχοῦ οὐδὲ βλαστάνει ἐνθάδε καρποφορεῖ.	καὶ τὰ φυτὰ που σε πολλὰ μέρη οὔτε καν φυτρώνουν ἐδῶ καρποφοροῦν.
Ὡσπερ δὲ ἡ γῆ, οὕτω καὶ ἡ περὶ τὴν χώραν θάλαττα παμφορωτάτη ἐστίν.	Ὅπως ἀκριβῶς ἡ γῆ, ἔτσι καὶ ἡ θάλασσα γύρω ἀπὸ τὴ χώρα εἶναι παρὰ πολὺ εὐφορῆ.
Καὶ μὴν ὅσαπερ οἱ θεοὶ ἐν ταῖς ὄραις ἀγαθὰ παρέχουσι, καὶ ταῦτα πάντα ἐνταῦθα πρῶτατα μὲν ἄρχεται, ὀψιαίτατα δὲ λήγει.	Καὶ βέβαια ὅσα οἱ θεοὶ Παρέχουν σε διάφορες εποχές, Ὅλα αὐτὰ ἐδῶ ἀρχίζουν πάρα πολὺ νωρὶς, ὁμῶς τελειώνουν πάρα πολὺ ἀργά.
Πρὸς τούτοις καὶ αἰδία ἀγαθὰ ἔχει ἡ χώρα.	Πέρα ἀπὸ αὐτὰ ἡ χώρα ἔχει παντοτινά ἀγαθὰ.

Πέφυκε μὲν γὰρ λίθος ἐν αὐτῇ ἄφθονος, ἐξ οὗ κάλλιστοι μὲν ναοί, κάλλιστοι δὲ βωμοὶ γίνονται, εὐπρεπέστατα δὲ θεοῖς ἀγάλματα.	Γιατί σ' αυτή εκ φύσεως υπάρχει μάρμαρο άφθονο, από το οποίο φτιάχνονται πάρα πολύ όμορφοι ναοί και πάρα πολύ κομψά αγάλματα για τους θεούς.
Ἔστι δὲ καὶ γῆ ἡ σπειρομένη μὲν οὐ φέρει καρπὸν, ὀρυττομένη δὲ πολλαπλασίους τρέφει ἢ εἰ σῖτον ἔφερε. Καὶ μὴν ὑπάργυρός ἐστι	Υπάρχουν όμως και περιοχές που όταν καλλιεργούνται δεν δίνουν καρπὸ, όταν όμως εξορυχθούν μπορούν να θρέψουν διπλάσιους απ' όσους θα έτρεφαν αν καλλιεργούνταν. Και ασφαλώς υπάρχουν και κοιτάσματα αργύρου.

Απολαύστε τη διδασκαλία στα βίντεο του www.arnos.gr

Κατανοείστε σε βάθος τη μεθοδολογία επίλυσης!

...Πράξεις Παιδείας!

Ερωτήσεις Κατανόησης

1. Ποιον ισχυρισμό προβάλλουν μερικοί άρχοντες των Αθηναίων, για να δικαιολογήσουν το ότι μερικές φορές αδικούν τους άλλους Έλληνες; Πώς αντιμετωπίζει αυτόν τον ισχυρισμό τους ο Ξενοφών;

Οι άρχοντες των Αθηναίων, ισχυρίζονται ότι γνωρίζουν το δίκαιο, και ότι λόγω της ανάγκης και της ένδειας(φτώχειας) του λαού αναγκάζονται να είναι πιο άδικοι και πιεστικοί στις άλλες πόλεις.

Ο Ξενοφών χρησιμοποιώντας επιχειρήματα, αποδεικνύει ότι η χώρα από τη φύση της είναι ικανή να παρέχει τα απαραίτητα στο λαό της και γι αυτό δεν χρειάζεται οι ηγέτες της Αθήνας να γίνονται άδικοι με τις άλλες πόλεις και να τις πιέζουν στη φορολογία. Σύμφωνα με τον Ξενοφώντα η Αθήνα έχει πολύ καλό κλίμα, οι εποχές είναι ήπιες, και τα φυτά καρποφορούν σε πολλά μέρη. Επίσης είναι άφθονη σε πέτρα από την οποία φτιάχνουν ναούς, βωμούς και αγάλματα για τους θεούς. Μερικές περιοχές ακόμα αν αξιοποιηθούν για εξόρυξη δίνουν περισσότερα αγαθά απ' ότι αν καλλιεργούνταν, καθώς η πόλη έχει και κοιτάσματα αργύρου.

- 2. Ο Ξενοφών περιγράφει την Αττική ως τόπο με ιδανικό κλίμα και εξαιρετικές ικανότητες και προοπτικές ανάπτυξης. Ποιες από αυτές πιστεύετε ότι έχουν αξιοποιηθεί από τους αρχαίους Έλληνες, ποιες έχουν παραμεληθεί και ποιες έχουν χαθεί για πάντα;**

Η Αττική ως τόπος παρείχε πολλές δυνατότητες στους κατοίκους της για να τις αξιοποιήσουν. Ήδη από τα αρχαία χρόνια οι Έλληνες είχαν στραφεί στα επαγγέλματα της θάλασσας, ακολουθούσαν το επάγγελμα του ναυτικού, καθώς ήταν πρωτοπόροι στα ταξίδια και ανέπτυξαν το εμπόριο με άλλους λαούς.

Σημαντική δραστηριότητα σημειώθηκε και στα επαγγέλματα της γης, με τον καιρό όμως οι άνθρωποι άρχισαν να απομακρύνονται από τις γεωργικές δραστηριότητες, κύρια αιτία ήταν η συγκέντρωση των κατοίκων της υπαίθρου στα αστικά κέντρα για να εργαστούν σε μεγάλες επιχειρήσεις και βιομηχανικές μονάδες.

Δραστηριότητες που παραμελήθηκαν στη διάρκεια του χρόνου ήταν η θετική εκμετάλλευση των ορυκτών και των πλουτοπαραγωγικών πηγών της περιοχής. Το υπέδαφος της Αττικής ήταν πλούσιο σε πετρώματα, τα οποία μπορούσαν και μπορούν να αξιοποιηθούν σε διάφορους τομείς, όπως το μάρμαρο στην τέχνη, άλλα πετρώματα όπως ο βωξίτης που μπορούν να αξιοποιηθούν σε κατασκευαστικές δραστηριότητες, αλλά και ορυκτά που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν ως κύρια πηγή ενέργειας.

Ερωτήσεις Κατανόησης

B1. Λεξιλογικός Πίνακας

- 1. Να εξηγήσετε τη σημασία των παρακάτω φράσεων της ν.ε και να τις χρησιμοποιήσετε σε προτάσεις :**

- α) δίνω γη και ύδωρ
- β) η Γη της επαγγελίας
- γ) όπου γης και πατρίς

α) δίνω γη και ύδωρ: Παραδίδω στον εχθρό τον εαυτό μου και τη γη μου ολοκληρωτικά.

β) η Γη της επαγγελίας: Η γη που υποσχέθηκε ο θεός στους Ισραηλίτες, στην οποία δεν διέτρεχαν κανένα κίνδυνο.

Η φράση χρησιμοποιείται για να δηλώσει και τον τόπο που δίνει αγαθά, όπως δέντρα, καρπούς, νερό, ζώα. Η γη αυτή θεωρείται ευλογημένη γιατί οι άνθρωποι νιώθουν ασφάλεια και απολαμβάνουν την αφθονία του τόπου.

γ) όπου γης και πατρίς : Η φράση δηλώνει τη γη, η οποία εξασφαλίζει τα αναγκαία αγαθά για το βιοπορισμό του ανθρώπου και κατά συνέπεια τη θεωρεί πατρίδα του.

2. Να συμπληρώσετε τα κενά με την κατάλληλη λέξη από τον Λεξιλογικό πίνακα:

- Α. Εγκαινιάστηκε η νέα ....**υπόγεια** ..... γραμμή του ηλεκτρικού σιδηρόδρομου.
Β. Οι .....**γεωλόγοι**..... μελετούν τα στρώματα του φλοιού της Γης και τις μεταβολές τους.
Γ. Οι ποδοσφαιριστές συγκεντρώθηκαν πριν από την έναρξη του αγώνα στο κέντρο του .....**γηπέδου**.....
Δ. Παρά τις επανειλημμένες .....**γεωτρήσεις**..... δεν μπόρεσαν να βρουν νερό.
Ε. Το παραθαλάσσιο χωριό στο οποίο παραθερίσαμε φέτος ήταν ένας .....**επίγειος**... παράδεισος.

β2. Ετυμολογικά**ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΩΝ****Παρώνυμα – Εθνικά – Πατρωνυμικά – Γονεωνυμικά****Παράθεμα καταλήξεων****Παρώνυμα -εύς, -της****Εθνικά ιος: -(αι)ος, -(ει)ος, (ωι)ος>-ως,****-εύς,****-νός,****-ϊνος,****-ήσιος,****της: -(α)της, -(ιά)της, -(ή)της, (ί)της, (ώ)της****-ήσιος****Πατρωνυμικά****-άδης****-(ε)ιδης****-ιων****Γονεωνυμικά****-ιδεύς**

- 1. Να καταγράψετε εθνικά ουσιαστικά της ν.ε. που σχηματίζονται με τις καταλήξεις που διδαχτήκατε.**
-ιος 'Ρόδιος < 'Ρόδος, Πελοποννήσιος < Πελοπόννησος, Ιθακήσιος < Ιθάκη, Μιλήσιος < Μίλητος, Αιγύπτιος < Αίγυπτος, Μήλιος < Μήλος, Ανδρίος < Άνδρος
-ευσ Ερετριεύς < Ερέτρια, Χολαργεύς < Χολαργός, Μεγαρεύς < Μέγαρα, Φωκεύς < Φωκίδα.

-**νος**: Λαρισινός < Λάρισα, Τρικαλινός < Τρίκαλα, Καστοριανός < Καστοριά, Αρτινός < Άρτα, Παργινός < Πάργα, Αλγερινός < Αλγερία
-**ϊνος** Αμοργίνος < Αμοργός, Μανδαρινός < Μανδαρία.
-**της, (ά)-της (ί)της, (έ)της, -(ώ)της**. Σπαρτιάτης < Σπάρτη, Ποτιδιαίτης < Ποτίδαια, Στερεά Ελλάδα < Στερεοελλαδίτης, Στύρα < Στουραΐτης, Αργίτης < Άργος, Κοζανίτης < Κοζάνη, Αβδηρίτης < Άβδηρα, Ναυπλιώτης < Ναύπλιο, Σικελιώτης < Σικελία, Κασιώτης < Κάσος. Θράκη < Θρακιώτης.

2. Να γράψετε τις παράγωγες λέξεις που ζητούνται συμπληρώνοντας τη σωστή κατάληξη στα παρακάτω ουσιαστικά με βάση τους πίνακες:

Ερέτρια – Έρετριεύς....(εθνικό), γράμμα- γραμματεύς....(παρώνυμο), αετός- αετιδεύς.....(γονεωνυμικό), Κρόνος-Κρονίδης.....(πατρωνυμικό), Μήλος-Μήλιος.....(εθνικό), πρέσβυς-πρεσβύτης.....(παρώνυμο), Μυτιλήνη- Μυτιληνίος - αἶος.....(εθνικό).

3. Να αντιστοιχίσετε τα παράγωγα ουσιαστικά της στήλης Α' με την κατηγορία στην οποία ανήκουν από τη στήλη Β':

A`	B`
1. Δαναΐδης	
2. Μιλήσιος	α. παρώνυμο
3. όπλίτης	β. εθνικό
4. τοξότης	γ. πατρωνυμικό
5. Ίταλιώτης	

Οι απαντήσεις της αντιστοίχισης βρίσκονται κάτω από τον πίνακα:

Απαντήσεις:

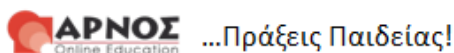
1. Δαναΐδης- γ. πατρωνυμικό
2. Μιλήσιος- β. εθνικό
3. όπλίτης- α. παρώνυμο
4. τοξότης- α. παρώνυμο
5. Ίταλιώτης- β. εθνικό

4. Να συμπληρώσετε τον πίνακα με τις παράγωγες λέξεις που ζητούνται:

ἵππος	Παράγωγο: ἵππότης
Τάνταλος	Πατρωνυμικό: Τανταλίδης
Αἴγυπτος	Εθνικό: Αἰγύπτιος
πελαργός	Γονεωνυμικό: πελαργιδεύς
Ῥόδος	εθνικό: Ῥόδιος
δήμος	Παράγωγο: δημότης

Απολαύστε τη διδασκαλία στα βίντεο του www.arnos.gr

Κατανοεῖστε σε βάθος τη μεθοδολογία επίλυσης!

Γραμματική

1. Να συμπληρώσετε τον σωστό τύπο του ρ, εἰμί στις παρακάτω φράσεις:

- A. Εγώ ....εἰμι..... ἢ ἀρχή καί τό τέλος.
- B. Ἡμεῖς ....ἐσμεν .... προγόνων ἀγαθῶν.
- Γ. Ὑμεῖς ...ἐστε ..... σύμμαχοι.
- Δ. Ἡ πόλις ἡμῶν ἀρχαιοτάτη ...ἐστί.....
- E. Οἱ ἄνθρωποι θνητοί ...εἰσιν.....

2. Να αντιστοιχίσετε τις φράσεις των δύο στηλῶν:

A`	B`
1. Αἱ ὥραι πραόταται	α. ἐσμέν
2. Ἡ γῆ παμφωρωτάτη	β. ἐστέ
3. Ἡμεῖς Ἑλληνες	γ. εἰμί
4. Ὑμεῖς προεστηκότες	δ. ἐστίν
5. Ἐγώ διδάσκαλος τῆς ἀληθείας	ε. εἰσίν

Απαντήσεις:

1. Αἱ ὥραι πράοταται- ε. εἰσίν
2. Ἡ γῆ παμφορωτάτη- δ. ἐστίν
3. Ἡμεῖς Ἕλληνες- α. ἐσμέν
4. Ὑμεῖς προεστηκότες- β. ἐστέ
5. Ἐγὼ διδάσκαλος τῆς ἀληθείας- γ. εἰμί

- 3. Να γράψετε τον ίδιο τύπο της οριστικής του Μέλλοντα των ρηματικών τύπων: παρέχουσι, κηρύττει.**

Παρέχουσι: πάρεξουσι
Κηρύττει: κηρύξει

- 4. Να κλίνετε στην οριστική του Ενεστώτα και Μέλλοντα τα ρήματα: καταλύω, πείθω, τρέπω, λήγω.**

Ενεστώτα	Μέλλοντα	Ενεστώτα	Μέλλοντα
καταλύω	καταλύσω	πείθω	πείσω
καταλύεις	καταλύσεις	πείθεις	πείσεις
καταλύει	καταλύσει	πείθει	πείσει
καταλύομεν	καταλύσομεν	πείθομεν	πείσομεν
καταλύετε	καταλύσετε	πείθετε	πείσετε
καταλύουσι	καταλύσουσι	πείθουσι	πείσουσι

Ενεστώτα	Μέλλοντα	Ενεστώτα	Μέλλοντα
τρέπω	τρέψω	λήγω	λήξω
τρέπεις	τρέψεις	λήγεις	λήξεις
τρέπει	τρέψει	λήγει	λήξει
τρέπομεν	τρέψομεν	λήγομεν	λήξομεν
τρέπετε	τρέψετε	λήγετε	λήξετε
τρέπουσι	τρέψουσι	λήγουσι	λήξουσι

- 5. Να μεταφέρετε τους ρηματικούς τύπους στο ίδιο πρόσωπο του άλλου αριθμού:**

Λέγουσι: λέγει, παρέχει: παρέχουσι, βλαστάνει: βλαστάνουσι, ἔχει: ἔχουσι, φονεύεις: φονεύετε, κρούσομεν: κρούσω, λούετε: λούεις, παύσουσιν: παύσει, λύεις: λύετε, ἰκετεύετε: ἰκετεύσεις, ἰδρύομεν:

ιδρύω, ἀριστεύσει: ἀριστεύσουσι, βασιλεύω: βασιλεύομεν,
θεραπεύσουσι: θεραπεύσει

6. Να μεταφέρετε τα ρήματα των παρακάτω φράσεων από τον Ενεστώτα στον Μέλλοντα:

A. ὁ στρατηγός κελεύει θαρσεῖν.

B. Οἱ διδάσκαλοι παιδεύουσι-
τούς μαθητάς.

Γ. Ἡμεῖς λύομεν τὰς σπονδάς.

Δ. Ἡμεῖς θύετε τοῖς θεοῖς.

Απάντηση

κελεύσει

Παιδεύσουσι

Λύσομεν

θύσετε

7. Να μεταφέρετε τα ρήματα των παρακάτω προτάσεων από τον Μέλλοντα στον Ενεστώτα:

A. Ἡμεῖς ἀριστεύσομεν.

B. οἱ ἄνθρωποι τούς θεούς
ἱκετεύουσιν.

Γ. οἱ πολέμοιοι ἐνεδρεύουσιν.

Δ. Ἡμεῖς τοξεύσομεν ταύρους ἀγρίους.

Ε. ὁ ἀλιεύς ἰχθῦς ἀλιεύσει.

ἀριστεύομεν

ἱκετεύουσιν

ἐνεδρεύουσιν

τοξεύομεν

ἀλιεύει

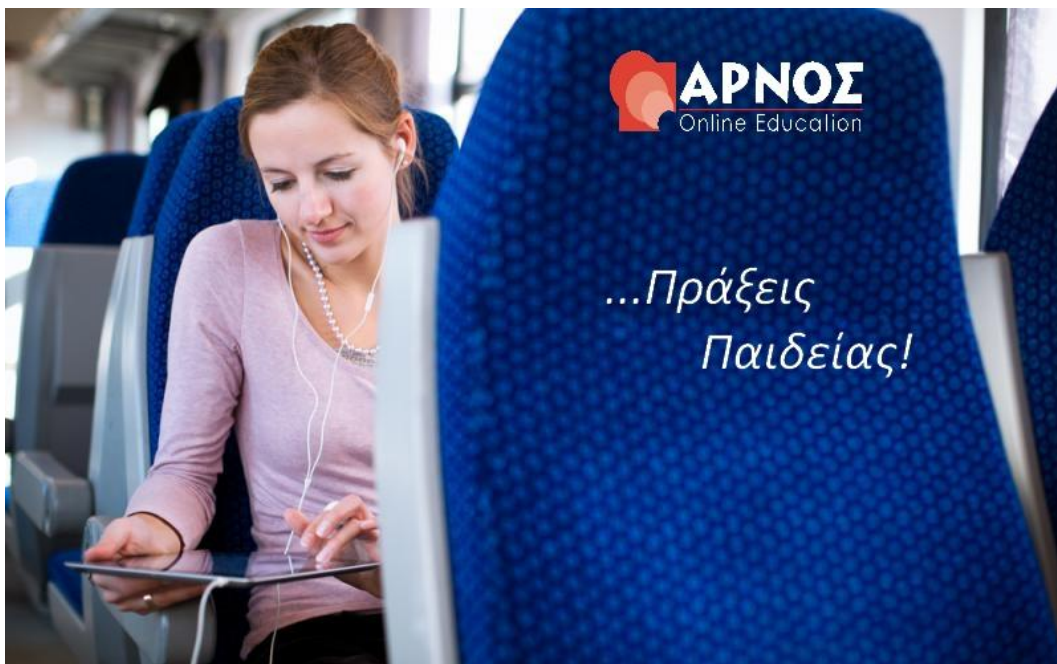
Απολαύστε τη διδασκαλία στα βίντεο του www.arnos.gr

Κατανοεῖστε σε βάθος τη μεθοδολογία επίλυσης!

Επιμέλεια: Μαρία Φυλακτού

Φροντιστηριακό e-μάθημα

Γυμνάσιο: 9.000 μαθήματα με βίντεο-διδασκαλία για όλο το σχολικό έτος **μόνο με 150 ευρώ!**

Μελέτη όπου, όποτε και όσο εσύ θες!

Διδάσκουμε μεθοδικά σε βίντεο τη θεωρία του σχολικού βιβλίου και λύνουμε όλες τις ασκήσεις

Δημιουργούμε συνεχώς νέα βίντεο με διδασκαλία για τις εκπαιδευτικές σου απαιτήσεις

Παίζουμε και μαθαίνουμε με on line test αξιολόγησης & SOS διαγωνίσματα προσομοίωσης για τις εξετάσεις

Λύνουμε απορίες ζωντανά on line καθημερινά 3 μ.μ. - 8 μ.μ.

...Πράξεις Παιδείας!